

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/51/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3118209306
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3118209306.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Svitana, PhD., a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú T. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpenú kolíznym a procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny P., dieťa rodičov: matky: W.. O. T., trvale bytom P. - X., G. XXX/XX, zastúpenej I.. W.. E. T., advokátkou so sídlom v P., L.. D.. S. XXXX/XXA, a otca: C.. S.. O. N., trvale bytom P., T. XXXX/XX, t. č. bytom J., G. XXX/XX, zastúpeného C.. N. L., advokátkou so sídlom E. T., A.H. E. 5, o návrhu otca na rozšírenie jeho styku s maloletým dieťaťom a o návrhu matky na obmedzenie styku otca s maloletým dieťaťom, na odvolanie matky maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 19. mája 2021 č. k. 34P/232/2018-204 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žiaden z účastníkov konania **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou T. v každom nepárnom týždni v roku od soboty od 10:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a v každú stredu od 16:00 hod. do 18:00 hod. Počas vianočných sviatkov je otec oprávnený stýkať sa s maloletou T. v každom párnom roku od 25.12. od 10:00 hod. do 27.12. do 18:00 hod. Počas jarých prázdnin je otec oprávnený stýkať sa s maloletou T. v každom roku od soboty predchádzajúcej prázdninám od 10:00 hod. do najbližšej prázdninovej stredy do 18:00 hod. Počas veľkonočných sviatkov je otec oprávnený stýkať sa s maloletou T. v každom nepárnom roku od Zeleného štvrtka od 10:00 hod. do Veľkonočnej nedele do 18:00 hod. Počas letných prázdnin je otec oprávnený stýkať sa s maloletou T. v druhý týždeň v mesiaci júl od pondelka od 10:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a v druhý týždeň v mesiaci august od pondelka od 10:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a počas víkendov v zmysle bežnej úpravy styku, pokiaľ sa rodičia nedohodnú inak. Matka je povinná dieťa na styk s otcom riadne pripraviť. Otec si dieťa vyzdvihne a odovzdá matke v stanovenom čase v mieste bydliska matky. Ďalej určil, že týmto sa vo výrokovej časti II. a III. o úprave styku otca s maloletou T. zmeňuje rozsudok Okresného súdu Trenčín zo dňa 13.07.2017 č. k. 30P/167/2014-548. Návrh matky na obmedzenie styku otca s maloletou T. zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

1.2 Rozhodnutie zdôvodnil tým, že maloletá T. pochádza z mimomanželského vzťahu jej rodičov, ktorí nežijú spolu. Rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 14.10.2013 č. k. 30P/89/2012-203 bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky. Ohľadom úpravy styku otca s maloletou bolo vydaných viacero predbežných (neodkladných) opatrení. Naposledy bolo rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 13.7.2017 č. k. 30P/167/2014-548, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa

24.8.2017, rozhodnuté tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou T. každú nepárnu sobotu od 10.00 hod. do 19.00 hod., každú nepárnu nedeľu od 09.30 hod. do 18.00 hod. a každú stredu od 16.00 hod. do 18.00 hod. V uvedenom konaní (30P/167/2014) bolo nariadené aj znalecké dokazovanie. Zo záveru znaleckého posudku G.. S. J. č. ZP XXX/XXXX zo dňa 6.6.2016 okrem iného vyplynulo, že maloletá sa zmenila, že má rada matku, starú matku aj otca. Maloletá hodnotí svoj vplyv na rodinný systém ako rovnako intenzívny resp. intenzívnejší ako majú rodičia, čo znamená, že sa rodinný systém ako aj rodičia či už priamo alebo nepriamo prispôsobujú požiadavkám maloletej. Znalec v tom čase neodporúčal striedavú starostlivosť, avšak navrhol upraviť styk maloletej s otcom každý párný víkend od soboty do nedele s prespatím.

1.3 Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že otec sa s maloletou stretáva v zmysle rozsudku č. k. 30P/89/2012-203 a takýmto spôsobom maloletá cez jeden víkend precestuje minimálne 300 km (2 cesty v sobotu a 2 cesty v nedeľu P. - P., kde býva jej stará matka) alebo až 504 km (2 cesty v sobotu a 2 cesty v nedeľu P. - J., kde je bydlisko otca maloletej) a otec dieťaťa dvakrát toľko. Matka trvá na vrátení dieťaťa v presne stanovenom čase, bez ohľadu na počasie, stav ciest a pod. Otec má záujem o prespávanie maloletej u neho, ale matka striktno, tvrdohlavo, nekompromisne a bez nejakého vážneho racionálneho dôvodu trvá na vrátení dieťaťa v stanovenom čase, pričom sa odvoláva na názor maloletého dieťaťa. Zo správy Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave okrem iného vyplynulo, že maloletá je v komunikácii s otcom direktívna, často volí humor až sarkastické poznámky. Na otázku o prespaní u otca maloletá reaguje, že nemôže prespať, lebo je deň matiek, resp. nikdy inde neprespala a pod. T. je vo vzťahu k otcovi pozitívna, na verbálnej úrovni však kontroluje svoje prejavy, resp. prehráva prísnosť a direktívnosť voči nemu. Nie však v emocionálnych a sociálnych väzbách, ktoré sú pozitívne. V prežívaní maloletej sa objavuje intrapsychický konflikt, kedy nie je schopná sa psychologicky bezpečne vzdialiť a opäť priblížiť od jedného rodiča k druhému tak, aby nepociťovala pocity viny a strach. Zo správy Referátu poradensko-psychologických služieb z psychologických konzultácií zo dňa 30.10.2019 vyplynulo, že maloletá je emočne veľmi naviazaná na matku. Možno usudzovať, že aktuálna situácia a postoj maloletej k otcovi sú do značnej miery výsledkom pretrvávajúceho konfliktu medzi rodičmi. Pre optimálne fungovanie styku je potrebné, aby otec sám v snahe o zlepšenie vzťahu s dcérou bol aktívny, zaujímal sa o jej potreby a dopredu plánoval program na víkend s ňou. Postoj matky dieťaťa ani maloletej T. však v tejto správe neuvádzajú z dôvodu, že klientka ich nezbavila povinnosti mlčanlivosti. Z priebežnej správy Centra pre deti a rodiny X. zo dňa 26.10.2020 aj zo záverečnej správy z 8.1.2021 vyplynulo, že vzťah maloletej s otcom je výrazne narušený, pôsobenie otca vo výchove je nedostatočné vzhľadom na nízku frekvenciu realizácie styku s dcérou. Maloletá T. je ľahko názorovo ovplyvniteľná zo strany matky. Vzťah k matke je pozitívny, matku vníma ako kľúčovú osobu. Matka vystupuje na stretnutiach voči otcovi dieťaťa prevažne podráždené, žela si, aby zmizol z jej a T. života aj napriek tomu, že T. vyjadruje záujem o stretávanie sa s otcom. To, čo T. verbalizuje o otcovi, je v kontraste s reálnym správaním voči otcovi v situáciách, kedy prestáva svoje správanie kontrolovať. V spontánnych prejavoch, mimo hranej role, sa správa k otcovi so záujmom, pýta sa ho otázky, majú spoločné témy. Na základe ich spolupráce a zistených skutočností odporúčajú rozšírenie styku s otcom a prespávanie T. u otca počas víkendu v záujme zdravého psychosociálneho vývinu maloletej.

1.4 Aplikujúc ustanovenia § 25 ods. 1, ods. 2, § 26, § 36 ods. 1 Zákona o rodine mal súd prvej inštancie za to, že je v záujme zdravého psychosociálneho vývoja maloletej T., aby sa jej vzťah s otcom prehľboval. Maloletá je už vo veku, kedy je schopná krátkodobého odlúčenia od matky a prespatia v domácnosti otca. Doterajšie egoistické, rodičovsky nezrelé nastavenie matky podľa súdu prvej inštancie nemôže byť na ujmu maloletého dieťaťa. Už súdny znalec z odboru psychológie v roku 2016 poukazoval na nevhodné uvažovanie matky a starej matky v tom zmysle, že život dieťaťa bude lepší bez otca. Ako vyplynulo zo všetkých psychologických správ (VÚDPaP, RPPS, CDR, aj znalecký posudok vypracovaný v predchádzajúcom konaní), maloletá síce navonok verbalizuje odmietavý postoj voči otcovi a v jej správaní sú prítomné prejavy ako má matka, ale v spontánnych prejavoch, mimo hranej role, sa správa k otcovi so záujmom, v emocionálnych a sociálnych väzbách je k nemu pozitívna, má s ním vybudovaný pozitívny vzťah. Podľa súdu prvej inštancie je v záujme maloletého dieťaťa styk s rodičom rozširovať a nie zužovať. Prespávanie dieťaťa u otca zo soboty na nedeľu je v jej záujme nielen z praktických dôvodov, že maloletá bude ušetrená zbytočného náročného cestovania v sobotu večer a opäť v nedeľu ráno, ale predovšetkým z psychologického hľadiska: Maloletá nebude vystavená toľkým vnútorným intrapsychickým konfliktom, ktoré vzhľadom na silne negatívne nastavenie matky voči otcovi prirodzene zažíva pri každom preberaní a odovzdávaní, tiež sa umožní prehľbovanie vzťahu maloletej s otcom a členmi jeho rodiny, rozšíri sa jej možnosť víkendových výletov a postupná

separácia od matky môže tiež prispieť k tomu, aby sa u nej znížilo riziko vytvárania vzťahov závislého charakteru v budúcnosti, ako na to poukazoval psychológ RPPS. Vianočné sviatky, vzhľadom na veľkú naviazanosť maloletej na matku, upravil súd tak, že Štedrý deň (24.12.) bude maloletá vždy s matkou a styk otca s maloletou upravil v každom párnom roku od 25.12. do 27.12. Pokiaľ ide o veľkonočné sviatky, súd upravil styk otca s maloletou v každom nepárnom roku od Zeleného štvrtka, ale nie až do Veľkonočného pondelka, ako navrhoval otec, ale len do Veľkonočnej nedele, nakoľko prihládol na veľkonočné zvyky, že maloletá ako dievča bude chcieť byť možno doma a čakať na spolužiakov alebo kamarátov, alebo ako členka tanečného súboru sa so súborom zúčastňovať veľkonočných zvykov.

1.5 K návrhu matky na doplnenie dokazovania vypočutím maloletej priamo súdom súd prvej inštancie uviedol, že toto doplnenie nepripustil, nakoľko mal za to, že ďalšie vypočúvanie maloletej by bolo zbytočne zaťažujúce a stresujúce pre dieťa, pretože maloletá už bola veľakrát vypočúvaná a aj psychologička a sociálna pracovníčka CDR odporučili nepredlžovať konanie a ukončiť tým proces cyklického zapájania dieťaťa do systému práce s rodinou (sedenia, dokazovania, vyšetrovania,...), ktoré vnímali ako preťažovanie dieťaťa. Okrem toho, poukazovať zo strany matky na potrebu zisťovania názoru maloletého dieťaťa a jeho rešpektovania, sa súdu prvej inštancie javilo ako zavádzajúce a protirečivé, pretože to bola práve matka, ktorá po nariadených psychologických konzultáciách na Referáte poradensko-psychologických služieb neumožnila psychologičke uviesť súdu postoj maloletej, s ktorou boli odborníkmi vykonané konzultácie, tým, že ju nezbavila mlčanlivosti. Taktiež vzhľadom na špecifickosť danej veci, veľkú ovplyvniteľnosť maloletej matkou a zistený intrapsychický konflikt maloletej, ktorej verbálny prejav navonok je v rozpore s jej vnútorným emocionálnym stavom prejavujúcim sa len v spontánných prejavoch mimo hranej role, by jej verbálny prejav pred súdom ani nebolo možné považovať za prejavenie jej skutočnej vôle, preto takýto výsluch maloletej súdom by bol nadbytočný a zbytočne zaťažujúci maloleté dieťa.

2.1 Proti uvedenému rozsudku podala včas odvolanie matka maloletého dieťaťa, a to proti všetkým jeho výrokom z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. d), e), f), h) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“). Uviedla, že súd prvej inštancie napriek tomu, že maloletá u otca ešte nespala a toto odmieta, upravil aj stretávanie s otcom cez prázdniny, t. j. na dlhšie časové obdobie. Súd z dokazovania vybral len negatívne informácie o matke, k rozhodovaniu použil dôkaz, ktorý podľa jej názoru nemal brať do úvahy, pričom riadne a vo všetkých súvislostiach nevyhodnotil iné dôkazy, nebral do úvahy správanie otca dieťaťa a neuvažoval o tom, že situáciu, ktorá je medzi účastníkmi, vo veľkej miere zavinil otec maloletej svojim správaním a neustálymi atakmi na matku a jej rodinu. Súd svoje rozhodnutie založil okrem iného na posudku vo veci z roku 2016, vyhotovenom znalcom G.. S. J., ktorý matka maloletej napadla už v roku 2016 z dôvodu, že znalec vykonal so všetkými zúčastnenými len jedno vyšetrenie, neboli mu riadne otcom doručené požadované podklady, znalecký posudok je nepreskúmateľný, nakoľko obsahuje len výklad znalca a nie aj hodnoty, ktoré skúmané osoby dosiahli v testovaní v jednotlivých psychodiagnostických metódach. Matka zdôraznila, že v inej medializovanej veci bol dotyčný znalec za rovnaké pochybenia pri vypracovávaní posudku (že v posudku nezverejnil výsledky psychologických testov matky a otca, ani konkrétne údaje o hre či kresbách dieťaťa) uznaný vinným zo spáchania správneho deliktu a dostal pokutu 400 eur. Správu Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie dal vyhotoviť otec tak, že sa bez vedomia a súhlasu matky s maloletou zúčastnil dvoch psychologických sedení, z ktorých bola táto správa vypracovaná. Psychologička mala informácie výlučne od otca dieťaťa. Okrem toho psychologička, ktorá správu vypracovala, je podľa matky maloletej priateľka otcovej priateľky. Tento dôkaz teda nemal byť súdom braný do úvahy.

2.2 Ďalej matka maloletej v odvolaní uviedla, že súd aj na samotnom pojednávaní upozorňoval otca na nevhodné riešenia. Pokiaľ ide o pokus o prespatie maloletej u otca, súd popisuje túto situáciu v rozsudku nie tak, ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, ale opätovne tak, že všetku vinu za neúspešnú snahu otca dáva matke. Po ukončení pojednávania 6.11.2019, kde bolo rodičom odporúčané začať s prespávaním maloletej, toto otec dcére na stretnutí v deň po pojednávaní oznámil s tým, že sudkyňa nariadila, že musí cez víkend u otca prespať a keď neprespí, „tak sa maminke niečo stane a bude sa liečiť v nemocnici.“ Cez víkend 9.11.2019 sa malo uskutočniť stretnutie otca s dcérou. Dcéra obom rodičom oznámila, že u otca spať nechce a večer príde domov. Už keď si otec maloletú preberal u matky, vedel od dcéry, že večer majú v rodine oslavu, na ktorú sa maloletá tešila. O jeho snahe, aby dcéra u neho prespala, nevedela ani dcéra, ani matka dieťaťa. Toto otec nikomu neoznámil, len maloletú odmietol odviezť domov, keďže podľa jeho názoru „súd nariadil, že má u neho prespať“. Otec maloletú napriek jej nesúhlasu odviezol z P. do J., pričom ju mal oklamať, že idú domov do P.. Napriek tomu, že sa

T. domáhala, aby ju odviezol domov, otec jej nástojenie ignoroval. Po tom, čo otec maloletú odmietol odviezť domov, hoci jej to ráno sľúbil, táto mu z bytu na bratislavských G. 4x ušla, pričom ju nehľadal otec, ale jeho priateľka, čo táto uviedla aj v písomnom vyjadrení na súd.

2.3 Aj zo správ CDR X. súd podľa matky vybral len negatívne informácie o nej a nevyhodnotil časti o otcovi maloletej, z ktorých okrem iného vyplynulo, že otec je vo svojich prianiach výrazne vytrvalý a neoblomný (prespávanie T. u neho), matku verbálne napáda a provokuje, vyjadruje sa k jej počestnosti. Po takomto provokačnom a urážlivom ataku na matku došlo aj k emocionálnemu vyjadreniu matky, že mu želá dlhú a bolestivú smrť. Pracovníčky CDR v správe uviedli, že „matka toto povedala v hneve“, avšak bez uvedenia toho, čo vyjadreniu matky predchádzalo. Súd sa v rozhodnutí nezmienil o vyjadrení matky k správam CDR zo 17.5.2021, kde poukázala na neobjektívne postupy pracovníčok CDR, ktoré neustále držali stranu otcovi, obhajovali jeho zvrátené konania a ľutovali ho. Odignorovali pritom aj vyjadrené pochybnosti súvisiace so sexuálnym obťažovaním. Pokiaľ pracovníčky CDR navrhovali čo najrýchlejšie vytýčenie pojednávania a rozhodnutie vo veci, podľa matky je za tým ich záujem kamuflovať ich neprofesionálne závery. Za roky 2012 až 2021 sa T. podrobila 10 sedeniam u psychologičiek a sociálnych pracovníčok, z toho 4x v CDR, preto je podľa matky absurdné argumentovať preťažovaním dieťaťa a brániť tak dieťaťu vo vyjadrení vlastného názoru pred súdom.

2.4 Súd prvej inštancie podľa matky opomenul, že otec sa na pojednávaní 19.5.2021 vyjadril, že už „má pripravenú pre dcéru v J. školu, už pre ňu vybral folklórny súbor a iné krúžky“, čo svedčí o jeho plánoch získať maloletú do starostlivosti a mať ju ako zdroj príjmu, keďže sa už teraz snaží presadiť jej pôsobenie vo filmových seriáloch. Podľa matky je otáznave, čo by sa stalo, keby dcéra na castingoch neuspela - rodina, ktorá sa neštíti ničoho a ktorá sa pohybuje na hrane zákona, by nemala problém použiť T. aj inak. Ďalej matka uviedla, že otec v rozsahu cca 4 mesiacov inicioval niekoľko konaní, či už civilných alebo trestných, ktorými atakoval matku dieťaťa, pričom žiadne z jeho podaní a oznámení nebolo dôvodné, avšak je zrejmé, že tento atak sa prenáša, aj keď nepriamo, aj na maloletú. Otec maloletej dokonca zvykne matku sledovať a prenasledovať ju autom, naposledy sa tak stalo dňa 28.7.2021, avšak zo strany úradov sú tieto fakty prehliadané. Maloletá navštevuje súkromnú základnú anglickú školu, navštevuje krúžky tanečný, výtvarný, hudobný a je veľmi pohybovo aktívna - bicykluje, korčuľuje a pravidelne chodí jazdiť na koni. S jej aktivitami súvisia aj aktivity počas prázdnin a túžba zúčastňovať sa na denných táboroch. Otec však výdavky na jej aktivity neberie vôbec na vedomie, matke ešte ani raz neponúkol finančnú výpomoc, naopak matku osočuje a obviňuje, že za určené výživné (150 eur mesačne) chodí na dovolenky a výživné užíva ona sama pre vlastné potreby. Vyjadrenia svedkyne - matky otca E. N. označila matka maloletej za nedôveryhodné, aj z toho dôvodu, že ide o amorálneho človeka, ktorej živobytím bolo robenie spoločníčky solventným starým pánom.

2.5 Matka maloletej okrem toho v odvolaní uviedla, že otec celú situáciu ešte viac vyhocuje tým, že nerešpektuje žiadne dohody s matkou, rovnako ani čas preberania či odovzdávania dieťaťa, je schopný aj 10 a viac minút držať stlačený zvonček na dome, kým T. nevyjde z domu. Dieťa už domácnosť matky opúšťa nahnevané a rozladené. Matka dcére v styku s otcom nebráni, maloletá T. u otca prespávať nechce. Matka dcéru k stretnutiam motivuje, T. často ide k otcovi až na prehovárание matky, len aby sa vyhla konfrontácii s otcom, často len pod vyhrážkou otca, že zavolá policajtov, keď s ním nepôjde alebo to nahlási na sociálku a tá ju odoberie matke. Pri vrátení maloletej matka zvykne čakať 1-2 hodiny po tom, ako má byť dcéra v stanovenom čase doma, avšak otec zvykne meškať aj 2-3 hodiny a matku o meškaní nikdy neinformuje. Počet kilometrov, ktoré má otec podľa súdu kvôli styku s dcérou najazdiť, podľa matky nie je pravdivý. Otec pravidelne prespáva u priateľky v C., kam vodieva aj maloletú počas stretnutí. Nie je tiež pravda, že maloletá sa správa k otcovi inak, keď je len s ním: aj pracovníčky CDR a aj stará matka vo výpovedi potvrdili, že sa k nemu maloletá podobne (odmietavo) správa aj bez prítomnosti matky. Aj samotný otec potvrdil odmietanie zo strany dcéry, avšak bez akejkoľvek sebareflexie naďalej koná voči dcére nátlakovo. Jeho správanie možno označiť za dlhodobu traumatizujúce a v kontexte s budovaním väzieb medzi ním a dcérou za výrazne kontraproduktívne.

2.6 Napokon matka maloletej zdôraznila, že maloletá sama chcela vypovedať na súde, sama prejavila záujem sa so sudkyňou rozprávať, napriek navrhnutému dôkazu však súd jej výsluch neuskutočnil. Dôvod nevykonania dôkazu síce súd riadne odôvodnil, avšak nevypočutie názoru dieťaťa považuje matka za tak závažnú vadu konania, že mohla spôsobiť nesprávne rozhodnutie vo veci. Zákon dieťaťu explicitne neukladá povinnosť stýkať sa s rodičom. Dieťa má právo na svoj názor, ktorý môže zahŕňať

aj nechcu' stretávať sa s jedným z rodičov, pričom tieto dôvody môžu spočívať aj v osobe tohto rodiča. Naliehavosť a tvrdohlavosť v konaní otca spôsobujú u maloletej len ďalší odpor a vzdor. Je potrebné rešpektovať názor dieťaťa v prípade, ak je adekvátny jeho rozumovej a vôľovej vyspelosti, zodpovedajúcej jeho veku, čo v tomto prípade podľa matky je - maloletá T. má dostatočný vek (11,5 roka) a jemu zodpovedajúcu vôľovú a rozumovú vyspelosť, aby si na základe prijatých informácií dokázala samostatne vytvoriť svoj názor, tento svoj názor aj slobodne prejavíť a odôvodniť. Z vyššie uvedených dôvodov matka navrhla, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh otca v celom rozsahu zamietne.

3. Otec maloletej ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadrili.

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP. Odvolací súd sa s napadnutým rozhodnutím a jeho odôvodnením stotožňuje, dôvody napadnutého rozhodnutia považuje za správne. Na zdôraznenie jeho správnosti a k odvolacím námietkam matky maloletej odvolací súd uvádza:

5. Matka v odvolaní správne citovala ustanovenie § 43 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého v konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. To však neznamená, že dieťa musí byť vždy vypočuté priamo sudcom. V tomto prípade bolo dieťa vypočuté viackrát, a to najmä prostredníctvom kolízneho opatrovníka (oddelenia SPODaSK aj referátu poradensko-psychologických služieb), ako aj počas súdom nariadeného sociálneho a psychologického poradenstva, vykonávaného Centrom pre deti a rodiny P.-X.. Aj keby súd neprihliadal na znalecký posudok znalca G.. S. J. č. XXX/XXXX zo dňa 6.6.2016 a na správu Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave, ktoré matka v odvolaní spochybnila (minimálne vo vzťahu k správe výskumného ústavu bez relevantných dôkazov), je zrejmé, že v tomto konaní bola maloletá viackrát vypočutá odborníkmi - psychológmi. Pokiaľ sa títo odborníci vyjadrili, že maloletá je veľmi emočne naviazaná na matku, je matkou ľahko názorovo ovplyvniteľná a to, čo T. verbalizuje o otcovi, je v kontraste s reálnym správaním voči otcovi v situáciách, kedy prestáva svoje správanie kontrolovať, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje, že ďalší výsluch maloletej priamo na súde (kde by nepochybne nešlo o spontánnu, ale skôr o maloletou kontrolovanú výpoveď) by nemal zmysel a väčší význam než slovám maloletej je potrebné prikladať jej celkovému správaniu v rôznych situáciách, ktoré by sudca v pojednávacej miestnosti nebol schopný navodiť ani vyhodnotiť. Súd prvej inštancie pritom mal dostatok dôkazov (správ od odborníkov), na základe ktorých tieto skutočnosti vyhodnotiť mohol a aj vyhodnotil; podľa názoru odvolacieho súdu správne.

6. Odvolací súd teda dospel k záveru, že súd prvej inštancie venoval názoru maloletej, vyslovenej pred kolíznym opatrovníkom a aj v rámci konzultácií v Centre pre deti a rodiny, primeranú pozornosť, dostatočne odôvodnil, prečo nepovažuje za vhodné vykonávať výsluch maloletej priamo pred súdom a toto odôvodnenie považuje odvolací súd za logické a správne. Nevypočutie maloletej pred súdom prvej inštancie preto odvolací súd nepovažoval za nevykonanie takého dôkazu, ktorý by bol potrebný na zistenie rozhodujúcich skutočností, ani za nesprávny procesný postup, ani za vadu konania, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd považuje za potrebné poukázať aj na to, že maloletá T. pri zisťovaní jej názoru prostredníctvom kolízneho opatrovníka (ktoré bolo nahraté na DVD a nahrávka bola na súde prvej inštancie prehrávaná počas pojednávania dňa 12.6.2019) verbalizovala, že nechce u otca prespávať, nechce sa s ním stretávať častejšie (chce k nemu chodiť len vtedy, keď ona bude chcieť) a ako dôvod uviedla, že otec sa jej nevenuje, „je stále na mobile“, raz sa popálila pri hre s lepiacou pištoľou, lebo na ňu nedával pozor. ňou uvádzané dôvody však v skutočnosti nemožno považovať za relevantné dôvody, pre ktoré by 11-ročné dieťa nemohlo prespať u otca. Ani dôvody, uvádzané v odvolaní (že je v jeho byte smrad, má tam myši, maloletá sa nemá kde prezliekať, na kúpeľni sa mu nedajú dobre zavrieť dvere) sa šetrením kolízneho opatrovníka v domácnosti otca nepotvrdili, naopak, zo správy z prešetrenia pomerov u otca vyplýva, že otec maloletej obýva priestranný jednoizbový byt, ktorý je predelený drevenou priečkou tak, že sú vytvorené dve samostatné miestnosti. Vzhľadom k tomu, že doteraz maloletá u otca neprespávala, boli posteľe otca a maloletej v jednej miestnosti, avšak toto usporiadanie nábytku sa dá zmeniť tak, aby maloletá mala u otca úplné súkromie; podobne opravu alebo výmenu dverí na kúpeľni, ak je to potrebné, je možné zrealizovať veľmi rýchlo. Zo záveru citovanej správy z prešetrenia pomerov u otca vyplýva, že „maloletá má v domácnosti otca vytvorené vhodné podmienky pre dlhodobejší pobyt aj s prespatím“.

7. Je potrebné dať za pravdu matke maloletej v tom, že jej trvanie na presných časoch preberania a odovzdávania dieťaťa nemožno označiť za tvrdohlavosť. Za výnimočných okolností je potrebná určitá zhovievavosť voči druhému rodičovi, avšak tieto okolnosti (vedúce k oneskorenému odovzdávaniu dieťaťa) sa nemôžu stať pravidlom. Rovnako tak ale nemožno za negatívnu črtu u otca označiť jeho „vytrvalosť“ v tom, že chce dosiahnuť, aby maloletá T. mohla uňho prespať - v tomto veku (11 rokov) je to úplne prirodzené, pokiaľ neboli preukázané okolnosti, ktoré by tomu bránili. Takéto okolnosti (napriek nižšie uvedenému vzájomnému obviňovaniu rodičov) v tomto prípade preukázané neboli. Na druhej strane to, že otec trval na prespaní maloletej T. uňho už po pojednávaní 6.11.2019 napriek jej nesúhlasu (aj keď tento nesúhlas mohol byť vyjadrovaný pod vplyvom matky), mohlo situáciu zhoršiť a prehĺbiť odmietanie prespávania u otca. Je preto potrebné, aby obaja rodičia dieťa pozitívne motivovali (a je to aj súčasťou povinnosti matky riadne pripraviť dieťa na styk s otcom). V čase, keď má byť dieťa u otca, by mu matka nemala ponúkať iný program. Otcovi je zas možné odporučiť, aby pripravil pre T. v spolupráci s ňou zaujímavý program a aby sa jej naplno venoval.

8. Nie je pravdou, že by pracovníčky Centra pre deti a rodiny odignorovali vyjadrené pochybnosti súvisiace so sexuálnym obťažovaním. Naopak, z priebežnej správy Centra pre deti a rodiny vyplýva, že podozreniu na sexuálne nevhodné správanie otca voči maloletej, ktoré vyslovila S. T. (matka matky maloletej), venovali primeranú pozornosť, viedli s T. na túto tému rozhovor (v správe sú uvedené aj časti z tohto rozhovoru), pričom ani v rozhovore ani z iných skutočností nezachytili patologický ani sexuálny obsah. Odvolací súd opäť uvádza, že ide o vyjadrenie odborníkov, vrátane psychologičky, a neexistuje dôvod tieto ich závery spochybňovať. Zo spisu vyplýva, že matka a otec maloletej sa vzájomne obviňujú z nevhodného, až trestnoprávne postihovateľného správania voči maloletej (SMS matke od otca, že mala opitá ponúkať T. susedovi; na druhej strane tvrdenia matky v odvolaní, že rodina otca sa pohybuje na hrane zákona a nemala by problém „použiť T. aj inak“), avšak žiaden zo skutkov, z ktorých sa vzájomne obviňujú, nebol preukázaný. V tejto súvislosti odvolací súd dôrazne vyzýva rodičov, ktorí majú obaja vysokoškolské vzdelanie, aby neskízali na takúto úroveň, najmä nie pred dieťaťom, a aby akceptovali, že dieťa nielen potrebuje matku aj otca, ale potrebuje vnímať pozitívnu úlohu oboch rodičov, pričom je dôležité, aby aj rodičia hovorili pred dieťaťom o druhom rodičovi pozitívne, alebo aspoň neutrálne.

9. Na základe vyššie uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým zisteniam, správne zistil skutočný stav veci a správne tiež vec právne posúdil. Odvolací súd nezistil v konaní vadu, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom vykonanie navrhnutého dôkazu nebolo za vyššie uvádzaných okolností potrebné na zistenie skutočného stavu. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

10. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Podanie odvolania je procesným právom každého účastníka a nie je možné to považovať za také konanie účastníka, ktorým by zaviniel trovy, ktoré by inak neboli vznikli (§ 54 CMP). Odvolací súd nezistil ani žiadne iné dôvody, pre ktoré by s ohľadom na okolnosti prípadu bolo spravodlivé priznať niektorému účastníkovi náhradu trov konania (§ 55 CMP).

11. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza (§ 76 CMP).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazaním pohľadávky, príkazaním pohľadávky z účtu v banke, príkazaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleťého, styk s maloleťým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, a to odňatím maloleťého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloleťým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloleťého prevziať.